

Visualiseren en digibordschema's gebruiken

[ontleend aan Praktijkids Tweedejaars Nieuwkomers 1999, ABC]

Bij lesintrodactie, lesbehandeling en bij lesverwerking kan het voor tweedejaars nieuwkomers erg helpen om ter visualisatie een schema op het (digi)-bord te maken.

Marzano bevestigt dat visualiseren een van de strategieën is die het meeste effect heeft. Nieuwsbegrip biedt wekelijks nieuwe sleutelschema's ter verwerking aan. Schema's kunnen al bij de start van lessen een functie hebben, en in interactie met de klas op het digibord groeien.

We noemen een aantal mogelijkheden:

1. De verslagslang

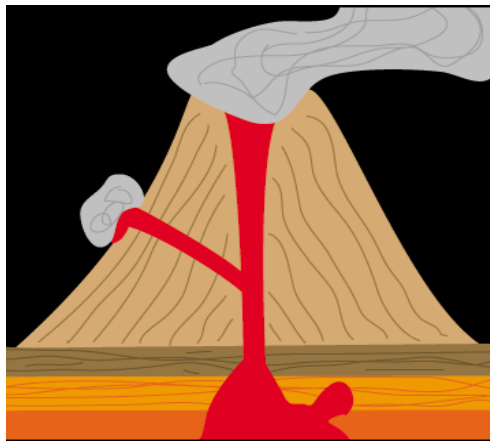
Deze kan gebruikt worden voor een chronologische weergave van gebeurtenissen, bijvoorbeeld als er een verhaal verteld wordt. Eerst gebeurde dit, toen dat... Het kan een verslag zijn van gebeurtenissen die de leerlingen zelf hebben meegemaakt, zoals een schoolreis naar een kasteel. Het kan ook een verslag zijn naar aanleiding van een introductieverhaal uit een geschiedenisboek, waarin bijvoorbeeld verteld wordt wat een scheepsjongen op een dag allemaal doet. De verslagslang is vooral geschikt voor het voorbereiden van een verhalende stelopdracht, of als ondersteuning van een vertelles. Voorbeeld:

2. De beeldspin en de woordspin

Deze zijn geschikt om de hoofdzaken in een blokje informatieve samen te vatten.

Een leraar in groep 5ruimt tijdens een les over opgravingen een belangrijk deel van het woordveld over de archeoloog in voor de voorwerpen die de archeoloog vindt. De namen van een aantal voorwerpen worden in het woordveld opgeschreven. Bij alle voorwerpen vraagt de leraar waarvoor de mensen ze gebruikten. Zo wordt de betekenis van de woorden op drie manieren duidelijk gemaakt: door het woordveld, door de afbeelding in het boek, en door de functie van de voorwerpen te benoemen. Het woordveld kan na de les gebruikt worden voor diverse verwerkingsopdrachten. Hier een voorbeeld van een beeldveld: wat is een vulkaan, wat is lava, en wat is magma.

3. Het woordveld met afdelingen

Woorden in het woordveld die in hetzelfde tekstonderdeel thuishoren, komen bij elkaar te staan. Het woordveld met afdelingen is vooral geschikt als leerlingen zelf veel van het onderwerp weten. Het kan worden aangevuld, en groepen bij elkaar horende woorden kunnen op het digibord worden hergegroepeerd. Hier een voorbeeld dat de lerares met de klas maakte als voorbereiding op werkstukjes die kinderen gaan maken over het kasteel, het klooster, de toernooien en ridders:

4. De tabel

De tabel is geschikt voor proefjes tot en met informatieve teksten van uiteenlopende aard waarin informatie samengevat is. De leraar formuleert op het bord de eerder besproken vragen of condities, waarover in de loop van de les meer bekend wordt: uit ontdekkingen van de leerlingen zelf, uit de tekst, of uit andere bronnen. Tijdens de les wordt dit aangevuld.

Voorbeelden:

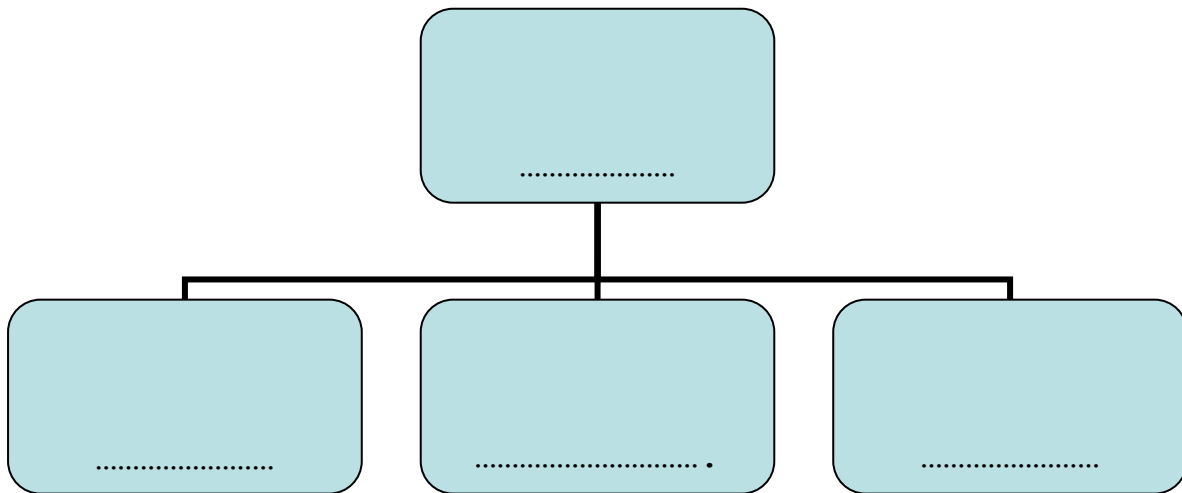
	Het drijft	Het zinkt
van hout		
van ijzer		
van plastic		
van kurk		

	Democratie	Dictatuur
Wie is er de baas		
Hoe worden de beslissingen er genomen		
Wat mag er in de krant en op TV		
Wie spreken er recht		

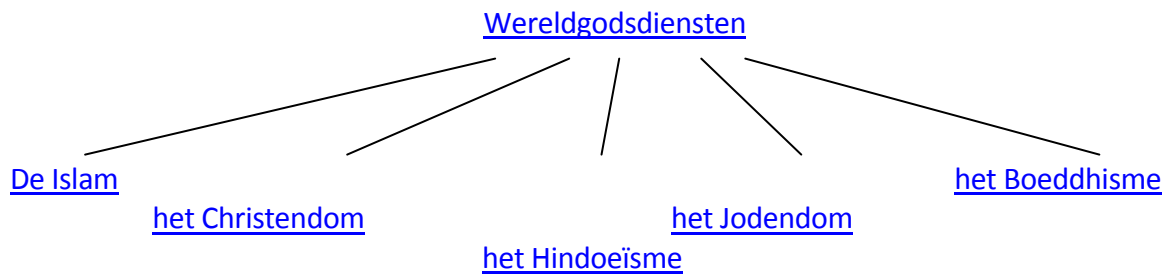
5. Het boomschema

Dit is een ondersteunend indelingsschema, bijvoorbeeld ter verduidelijking van nieuwe begrippen. Ook dit kan de tweedejaars nieuwkomer in het woordenschrift of themaschrift gebruiken om de les en de begrippen van de les te onthouden.

Voorbeeld:

De links in het volgende schema zijn ontleend aan de website van Samsam

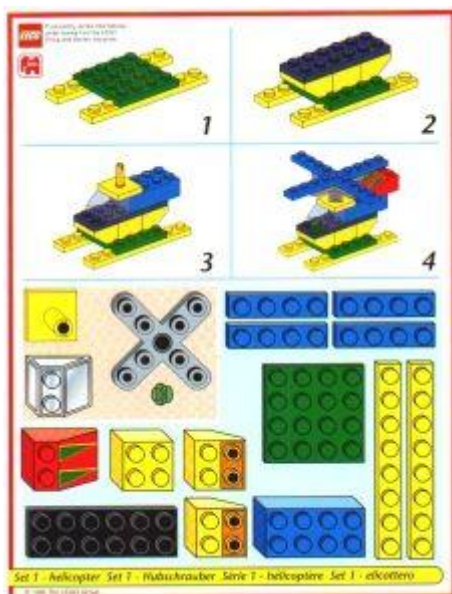

6. De plattegrond, landkaart, weergave van een biotoop

Visualisaties als de tijdbalk, de stapsgewijze uitleg van een constructie, de landkaart, en de plattegrond lenen zich niet alleen voor ondersteuning van teksten, maar kunnen ook grafisch verwerkt worden in een tekst. De tekst kan gelay - out worden op een wijze waarin tekstdelen gekoppeld worden aan of geplaatst worden in het beeld, zoals in een krant, folder of poster . Onderstaand groepswerk over woestijnen is de basis van de uitleg die een leerling geeft: hoe zien ze eruit, waar vind je ze (de kaart, rechts) en welke planten en dieren vind je er (de tekeningen aan de tafel, en de materialen erop.

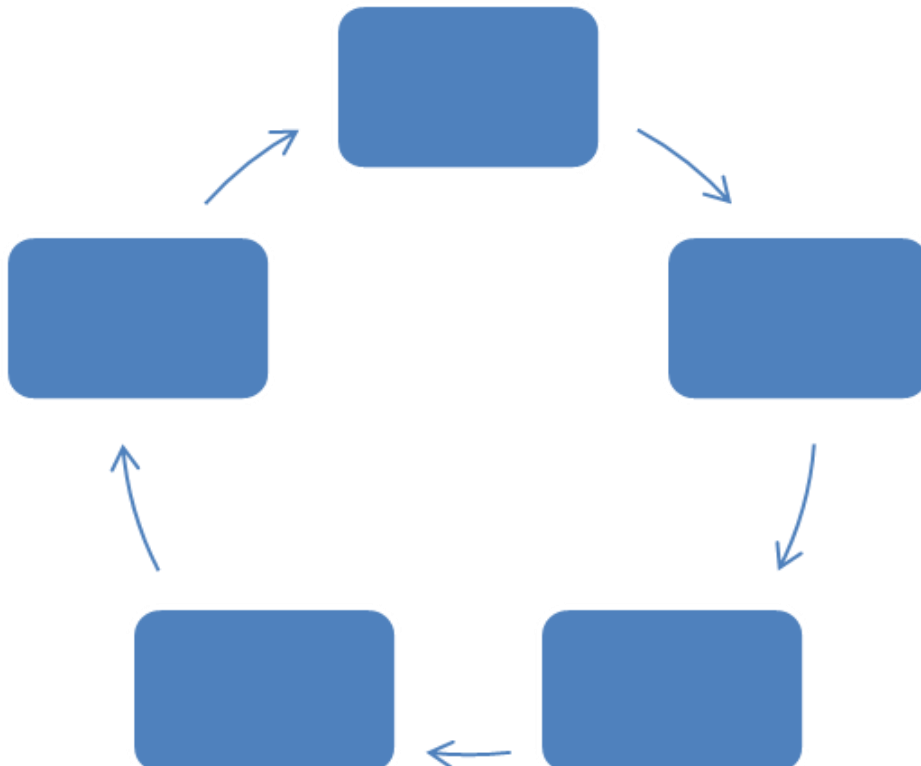
De globe en de handleiding:

7. De cyclus

Zomer, herfst, winter en voorjaar, maar ook van kip tot ei en hoe daarna verder...:

de cyclus is een belangrijk schema om te hanteren. Hier in de verwerking bij het thema WAT GROEIT ER een meisje in groep 3 dat zelf aan de klas uitleg geeft over de cyclus van ei tot kip of haan...

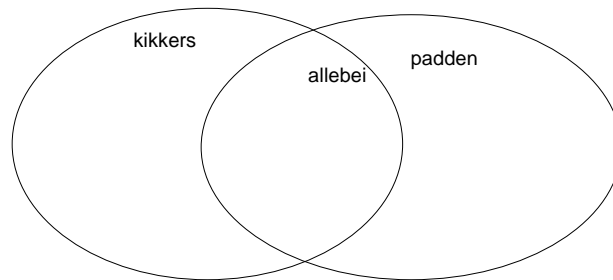

8. Het Venn – diagram

Het Venn – diagram wordt al gebruikt bij kleuters: twee hoepels, of tot een cirkel geknoopte touwen, worden overlappend op de grond gelegd, en dan volgt de vraag: welk speelgoed is van plastic? Welk speelgoed is van hout? En in welk speelgoed zijn beide verwerkt?

Het Venn – diagram is geschikt om met leerlingen overeenkomsten en verschillen te definiëren. Wat was er vroeger? Wat is er nu? En: wat was er vroeger en nu allebei? Dezelfde vraag kan voor kikkers en padden gesteld worden.

kikkers en padden

9. De piramide

Deze leent zich bijvoorbeeld voor de voedselketen.

